

ESIOPETUS

Esiopetuksen teemana Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulassa ovat tunnetaidot. Tärkeää on nähdä ja kuulla tuleminen sekä tarinallisuus. Tässä muutamia eri aiheisiin liittyviä sanataidetehtäviä, joita esimerkiksi voi opetuksessa hyödyntää.

Sisällys

ESIOPETUS	1
TARINA KESÄSTÄ.....	2
UNELMIEN ESKARIVUOSI.....	3
MERITARINA	4
RUNOAALTO	5
ÄÄNNERUNO	7
LAPSET OHJAAJINA	8
RUNOTANSSI.....	9
YHTEINEN MUISTIPELI	10
UUSI PELI TAI LEIKKI.....	11
LUONTOARVOITUKSET	12
YHTEINEN KERTOMUS	14
TUNNE TARINA	15
AAKKOSRUNO.....	16
JOULUTARINA.....	17
JOULUKALENTERI.....	18
TONTTUTAIKAA	19

Lomamuistot ja kuulumiset

TARINA KESÄSTÄ

Mitä tehdään?

Kerrotaan omia tarinoita kesästä.

Miten?

Jokainen ryhmän jäsen saa halutessaan vapaasti, omin sanoin, kertoa kesästä. Kertominen on vapaaehtoista. Kertomus voi koskea omaa kesälomaa ja sitä, mitä on itse kesällä tehnyt, tai yhtä hyvin voi kertoa vaikkapa mielikuvituskesästä. Nämä voivat myös yhdistyä.

Ryhmän aikuisten tarinat ovat myös tervetulleita!

Mitä tarvitaan?

Ryhmä, rauhallinen tilanne ja riittävästi aikaa kertoa ja kuunnella kertomuksia. Ryhmä voi olla monen kokoinen, parikin riittää.

Miten kauan kestää?

Aikaa kannattaa varata ryhmän koon mukaan, niin että jokainen halukas kertoja ehtii kertoa oman tarinansa. Kerrontaan voidaan myös palata uudelleen esimerkiksi leikkien lomassa.

Missä tehdään?

Tehtävä voidaan tehdä sisällä tai ulkona, siirtymistilanteessa oheispuuhana tai vaikkapa ruokailuhetken yhteydessä.

Kenelle sopii?

Kaikenikäisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kerätään tähän kirjavinkkejä aiheeseen sopien. Jos sinulla on hyvä vinkki, niin kiitos, kun jaat sen! Vinkin voi lähettää osoitteeseen salo.kirjantalo@gmail.com, tai mari.rajala@salo.fi

UNELMIEN ESKARIVUOSI

Mitä tehdään?

Keskustellaan yhdessä siitä, millainen on unelmien eskarivuosi? Jokainen voi kertoa vuorollaan omista ajatuksistaan.

Tehtävää voidaan täydentää myös piirtämällä tai vaikkapa leikkaamalla kuvia lehdistä. Kuvat voidaan yhdistää yhteiseksi näyttelyksi tai kollaasiksi niiden koon mukaan. Tärkeää on, että jokaisen kuvat tulevat mukaan yhteiseen isompaan kokonaisuuteen.

Voidaan myös tehdä yhteisöllinen sanakooste aiheesta. Jokainen saa sanoa oman sanansa mukaan yhteiseen Unelmien eskarivuosi -koosteeseen. Sanat riittävät sellaisenaan, tai halutessanne voitte luoda niistä yhteisen runon.

Yhteisessä runossa sanoja järjestellään ohjaajan avustuksella niin, että ne muodostavat runon. Runoa voidaan työstää niin kauan, että se on kaikista hyvä. Sanoista voidaan tehdä myös useampi erilainen runo. Tärkeää on, että jokainen on saanut osallistua antamalla oman sanansa mukaan. Sanojen antaminen on vapaaehtoista.

Miten?

Ohjaaja ohjaa toimintaa. Hänellä on tarvittavat materiaalit valmiina ryhmän aloittaessa.

Mitä tarvitaan?

Rauhallinen hetki, jossa aluksi kerrotaan ohjeet. Tarvitaan myös kuuntelevia korvia.

Kyniä, paperia, sakset, liimaa, lehtiä, kartonkia, sinitarraa.

Miten kauan kestää?

Työskentelyssä kestää noin yhden toimintatuokion verran kuvien kanssa, ja mahdollisesti toinen tuokio sanojen kanssa.

Missä tehdään?

Tehtävä voidaan tehdä sisällä tai ulkona sään mukaan, jos piirretään tai leikataan ja liimataan kuvia. Yhteistä näyttelyä varten tarvitaan esimerkiksi seinältä tila, johon sen voidaan kiinnittää.

Yhteinen kooste voi olla kiva jakaa myös vanhemmille esimerkiksi kuvana tiedotuskanavissa.

Näyttely voidaan koostaa myös vaikkapa kirjastolle, sopimuksen mukaan.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii ohjatusti kaikenikäisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Unelmakartoista löytyy tietoa esimerkiksi Kristiina Harjun Aarrekartta-kirjasta.

Jos sinulla on hyviä vinkkejä, niin kiitos, kun jaat niitä eteenpäin! Vinkin voi lähettää osoitteeseen salo.kirjantalo@gmail.com, tai mari.rajala@salo.fi.

ITÄMERI, MERI

MERITARINA

Mitä tehdään?

Kerrotaan merestä. Mietitään yhdessä, miltä meri kuulostaa? Miltä meri näyttää? Mitä merellä tapahtuu? Mitä ja keitä siellä asuu, elää, liikkuu ja kulkee?

Ohjaaja ohjaa kerrontaa, jokainen osallistuja saa omalla vuorollaan tuoda omat ajatuksensa mukaan hetkeen.

Voidaan kertoa merestä yhteinen tarina, jossa jokainen vuorotellen sanoo yhden sanan, ja jatkaa tarinaa. Ei haittaa, vaikeivät sanat muodostaisi lauseita, niistä voi syntyä esimerkiksi hienoa runo!

Miten?

Ohjaaja ohjaa toimintaa, ja kertoo mitä tehdään. Apukysymyksillä herätellään lapsia miettimään ja löytämään mereen liittyviä asioita.

Meren ääniä voidaan tehdä yhdessä, vaikkapa ensin hiljaa, sitten voimistaen. Miltä kaikelta meri voikaan kuulostaa?

Meren liikkeitä voidaan jäljitellä liikkumalla itse. Millainen liike on vaikkapa liplatus, aalto, myrsky tai tyyne meri? Miten kulkee rapu, kala, valas tai vene?

Yhteistä tarinaa tehdessä ryhmän ohjaajista joku voi kirjoittaa sanat talteen, ja syntynyt teksti luetaan ääneen kaikille yhteisesti. Teksti voidaan laittaa myös seinälle ja vaikkapa jakaa vanhemmille. Tekstiä voidaan kuvittaa.

Mitä tarvitaan?

Ryhmä, sopiva tuokio toiminnalle, ohjaajat ja riittävästi tilaa liikkua (jos otetaan liikeosuudet mukaan tehtävään).

Miten kauan kestää?

Tehtävää voidaan ohjata ja laajentaa eri mittaiseksi. Se voidaan tehdä kerralla tai useammassa osassa eri toimintatuokioissa.

Missä tehdään?

Tarinaa voidaan kertoa ja aiheesta voidaan keskustella ryhmähetkessä, siirtymätilanteissa tai vaikkapa ruokailun yhteydessä.

Liikkumista varten hyvä tila on vaikkapa jumppasali tai piha. Tehtävä voidaan sään ja aikuisten määrän mukaan tehdä myös vaikkapa osana retkeä.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii kaikenikäisille. Tehtävää voi hyödyntää esimerkiksi osana Itämeripäivää.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kirjastolta voi pyytää vinkkejä meriaiheisista teoksista. Niitä on paljon! Myös esimerkiksi Lukevan Salon Instagramista löytyy postaus meriaiheisista kirjoista syksyiltä 2022.

RUNOAALTO

Mitä tehdään?

Tehdään yhdessä runoaalto. Kirjoitetaan sanoja ja/tai piirretään kuvia, ja laitetaan ne aalloksi.

Aallon voi tehdä myös esineillä.

Miten?

Meriaiheiset lelut, sanat tai piirustukset voidaan asetella aallon muotoon. Aalto voidaan tallentaa esimerkiksi seinälle tai valokuvaksi. Jokainen osallistuja saa omalla vuorollaan laittaa oman juttunsa mukaan yhteiseen aaltoon.

Tehtävää varten voidaan myös askarrella oma pienempi tai yhteinen suuri meri ja sen asukkaita. Meri voidaan valmistaa maalaamalla, muotoilemalla, muovailemalla tai näitä kaikkia yhdistelemällä. Merta varten voidaan valmistaa iso yhteinen pohja, ja sen päälle voidaan asetella vaihtelevasti meren eri elementtejä, kuten vesikasveja, kaloja, aarteita, mustekaloja, meritähtiä, merenväkeä, veneitä ja vaikkapa sukellusveneitä. Mielikuvitusta saa käyttää!

Tehtävässä on mahdollista luoda yhteinen meri, johon jokaisen oma juttu tulee mukaan. Tehtävä voidaan toteuttaa myös yksilö- tai parityöskentelynä.

Tehtävää tehdessä tai sen valmistuttua voi kertoa tarinoita merestä ja leikkiä meriaiheisia leikkejä luodun materiaalin avulla.

Mitä tarvitaan?

Monenlaisia askartelumateriaaleja sekä mielikuvitusta – ja tekemisen iloa!

Miten kauan kestää?

Meriaiheiset leikit voivat kestää useammankin päivän.

Missä tehdään?

Sopivassa tilassa, jossa mahdollisuus askarrella sekä tilaa luoda ja leikkiä. Myös siivousvälineet työskentelyn jälkeen ja roskis roskille tarvitaan.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin esimerkiksi esikouluikäisille ja osaksi Itämeri-päivää. Saa käyttää myös muissa yhteyksissä!

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kirjastolta voi pyytää vinkkejä meriaiheisista teoksista. Niitä on paljon! Myös esimerkiksi Lukevan Salon Instagramista löytyy postaus meriaiheisista kirjoista syksyiltä 2022.

Jos sinulla on hyviä vinkkejä, niin kiitos, kun jaat niitä eteenpäin! Vinkin voi lähettää osoitteeseen salo.kirjantalo@gmail.com, tai mari.rajala@salo.fi.

Lavarunous, esittäminen, esiintyminen

ÄÄNNERUNO

Mitä tehdään?

Tehdään äännerunoja. Haetaan erilaisia äännteitä, jokainen saa halutessaan tehdä vuorollaan oman äänensä. Kaikki äänet ja äännteet kelpaavat mukaan! Koostetaan äänistä runo, kirjoitetaan muistiin kaikki äänet. Millainen runo tulee, kun kootaan yhteen esimerkiksi murmur, shhh, rrrr, aargh, äh, pöh ja höh, hys, löllölöl, lalalalaa, hiiiii, hooo, pörrörröö... ja niin edelleen?

Hassutellaan ja leikitään.

Miten?

Ohjaaja ohjaa toimintaa. Jokaisen osallistuja saa antaa haluamansa äänen mukaan tilanteeseen. Ääneen voidaan yhdistää myös liike. Millainen liike olisi esimerkiksi PÖRRR -ääni? Tehtävässä voidaan olla piirissä, ja äänen sekä liikkeen keksijä voi mennä keskelle näyttämään liikkeen, samalla ääntä tehden. Ääni voidaan antaa ensin, ja sitten kaikki osallistujat voivat tehdä sitä. Kun liike on näytetty, voivat kaikki tehdä samaa liikettä, ja palata sitten takaisin paikoilleen seuraavaa ääntä ja liikettä varten.

Äänen keksijä ja liikkeen keksijä voivat olla myös eri henkilöitä. Myös yhdessä voidaan miettiä, millainen liike mihinkin ääneen sopisi. Ohjaaja voi myös näyttää malliliikkeen, ja kaikki voivat sitten yhdessä liikkua sen jälkeen. Tehtävää voi varioida ryhmän mukaan.

Kaikki äänet ja liikkeet voidaan lopuksi liittää yhteen ja tehdä niistä liikkuva ääniruno. Runo esitetään yhdessä.

Ääniruno voidaan tehdä myös ilman liikettä, jolloin esitys lopussa keskittyy vain ääniin.

Esitys voidaan kuvata, jos se sopii kaikille. Esitys voidaan esittää myös esimerkiksi toiselle ryhmälle, muille aikuisille tai vaikkapa juhlissa, jos sellaisia on sopivasti tulossa.

Mitä tarvitaan?

Heittäytymistä, leikkimielttä.

Ryhmälle sopiva tila ja riittävästi aikaa.

Tallennuslaite ja kuvaaja, jos äänneruno halutaan tallentaa.

Miten kauan kestää?

Tehtävän kesto on noin yhden toimintatuokion verran. Tehtävään voidaan palata uudelleen. Jos ääniruno päätetään yhdessä esittää, voidaan sitä harjoitella useamman kerran.

Missä tehdään?

Turvallisessa tilassa, jossa kaikki halukkaat uskaltavat lähteä mukaan tekemiseen.
Jos äänneruno esitetään, voidaan esitystä harjoitella myös esityspaikassa etukäteen.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin alle koulukäisille. Saa käyttää myös kouluikäisten kanssa!

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kirjastosta annetaan mielellään vinkkejä erilaisiin äännteisiin liittyviin kirjoihin.

Jos sinulla on hyviä vinkkejä, niin kiitos, kun jaat niitä eteenpäin! Vinkin voi lähettää osoitteeseen salo.kirjantalo@gmail.com, tai mari.rajala@salofinland.fi.

LAPSET OHJAAJINA

Mitä tehdään?

Aikuiset esiintyvät, lapset keksivät vuorosanat ja sen, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Miten?

Yksi aikuinen ohjaa toimintaa, ja kysyy lapsilta, miten tarina etenee. Lapset saavat olla esityksen ohjaajia. Mitä tehdään seuraavaksi? Mitä seuraavaksi tapahtuu? Tuleeko mukaan joku uusi hahmo? Mitä henkilöt tai hahmot sanovat?

Halukkaat pääsevät lavalle esiintymään myös itse. Roolit voidaan kääntää myös toisinpäin, jolloin lapset esiintyvät ja aikuiset keksivät tarinaa eteenpäin.

Esitys voidaan liittää sopivaan teemaan, esimerkiksi johonkin ajankohtaiseen aiheeseen.

Mitä tarvitaan?

Ohjaaja, joka kertoo, miten toimitaan.

Tila esiintyä ja olla katsomassa.

Leikkimielttä.

Mahdollisesti myös roolivaatteita ja rekvisiittaa.

Miten kauan kestää?

Yhden toimintatuokion verran.

Jos esitykselle on valittu jokin teema, voidaan esitystä valmistella keräämällä sopivaa rekvisiittaa.

Missä tehdään?

Sopivan kokoisessa tilassa.

Kenelle sopii?

Esikouluikäisille ja sitä isommille. Voidaan kokeilla pienempienkin kanssa.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Teatteria käsitteleviä kirjoja, sekä kertomuksia, satuja että oppaita. Kirjasto vinkkaa mielellään lapsille sopivia teatterioppaita!

RUNOTANSSI**Mitä tehdään?**

Tehtävässä tutkitaan, millainen liike sana on tai voisi olla? Millaista on liikkua sanojen tahdissa, runojen rytmissä? Ovatko eri runot erilaisia?

Miten?

Luetaan yhdessä runoja. Tehdään runoihin liikettä ja tanssi. Myös laulut ovat runoja! Voidaan siis kuunnella esimerkiksi suosikkilauluja ja miettiä miten niiden rytmissä liikutaan. Voidaan lukea runoja, ja kuunnella niiden rytmiä sekä liikkua runojen sanojen ja tunnelmien mukana.

Jokainen saa liikkua omalla tavallaan. Runojen kanssa voi myös rentoutua.

Halutessaan jokainen saa esittää oman liikkeen runoon sopien, ja niitä voidaan tehdä myös yhdessä sen jälkeen. Jokainen voi poimia runosta esimerkiksi yhden sanan, jonka haluaisi muuttaa liikkeeksi.

Mitä tarvitaan?

Runoja, runokirjoja tai esimerkiksi netistä löydettyjä runoja. Erilaisia runoja.

Tilaa ja aikaa liikkua runojen kanssa. Tilaa myös rentoutumiselle, sekä tarvittaessa patjoja, tyynyjä ja peittojakin.

Jos kuunnellaan tai lauletaan itse lauluja, tarvitaan niiden soittimia.

Miten kauan kestää?

Yhden toimintatuokion verran.

Missä tehdään?

Sopivassa tilassa, sisällä tai ulkona sään mukaan.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin esimerkiksi esikoululaisille. Saa käyttää myös muissa yhteyksissä!

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kaikki runokirjat! Myös laulukirjat.

Pelit

YHTEINEN MUISTIPELI**Mitä tehdään?**

Tehdään yhdessä muistipeli, jossa on sekä kuvia että pieniä tarinoita.

Miten?

Muistipeliin leikataan lehdistä tai poistokirjoista, piirretään tai printataan kuvia. Kuvat liimataan kartongille, jotka leikataan neliöiksi. Kuvista kerrotaan tarinoita, jotka ohjaaja kirjoittaa muistiin. Kuviin liittyvistä tarinoista tehdään samankokoiset kortit, näin saadaan jokaiselle kuvalle oma pari.

Peliä pelataan tavallisen muistipelin tapaan niin, että kortit asetetaan esille selkäpuoli ylöspäin. Kortteja käännetään auki kaksi kerrallaan. Kuva ja tarina muodostavat parin, ja oikean parin löytyessä saa pelaaja/pelaava ryhmä siitä pisteen. Peliä voidaan pelata myös pareittain tai pienissä ryhmissä. Ohjaaja lukee tekstit.

Mitä tarvitaan?

Lehtiä, poistokirjoja, saksia, liimaa, paperia, kartonkia, kyniä, tulostin.

Jos ryhmä on iso, voi olla hyvä, että ohjaajia on useampi.

Miten kauan kestää?

Työskentelyyn tarvitaan riittävästi aikaa, että jokaisen kertomus ehditään kirjata ylös ja tulostaa paperille, joka liimataan kartongille.

Missä tehdään?

Sopivassa tilassa, jossa mahdollista askarrella.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii kaiken ikäisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Tässä tehtävässä voi hyödyntää poistokirjoja!

UUSI PELI TAI LEIKKI

Mitä tehdään?

Keksitään yhdessä uusi peli ja sille säännöt. Leikitään

Miten?

Ohjaajan johdolla lapset keksivät itse uuden pelin tai leikin. Pohjalla voi olla jokin tuttu leikki tai peli, jota sovelletaan uusiksi. Esimerkiksi voidaan keksiä jokin uusi hippa.

Leikkiä tai peliä ideoitaessa voidaan lähteä liikkeelle vaikka sen aiheesta. Mihin leikki liittyisi? Mistä siinä olisi kyse? Olisiko se hassu leikki, arvoitusten ratkaisupeli, liikunnallinen juttu tai vaikkapa jokin maailma, jossa jokaisella oma rooli? Mielikuvitus on rajana!

Säännöt on hyvä sopia niin, että kaikilla on leikissä tai pelissä turvallista, ja jokainen tietää, mitä siinä tehdään.

Uusi peli tai leikki voi olla myös ryhmän yhteinen hauska juttu, johon voidaan palata eskarivuoden aikana useasti.

Vinkki: Jouluna voidaan tehdä esimerkiksi tonttuhippa. Millainen se olisi?

Mitä tarvitaan?

Mielikuvistusta, kärsivällisyyttä, luomisen iloa ja intoa.

Leikin ohjeet ja säännöt voidaan kirjata muistiin. Ne voidaan myös jakaa jokaiselle mukaan kotiin. Leikistä tai pelistä voi jäädä hauska yhteinen muisto.

Miten kauan kestää?

Tähän tehtävään kannattaa käyttää rauhassa aikaa. Tehtävä voidaan toki tehdä nopeastikin. Tehtävää voidaan tehdä myös useamman kerran, ja keksiä aina uusia pelejä ja leikkejä. Tehtävällä herätellään ja tuetaan jokaisen omaa luovuutta sekä vahvistetaan yhdessä toimimisen taitoja.

Missä tehdään?

Missä vain. Jos kirjataan muistiin, tarvitaan muistiinpanovälineet.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii oikeastaan kaikenikäisille, jotka haluavat tehdä yhdessä. Tehtävä sopii hyvin yhteisten sääntöjen merkityksen kertaamiseen.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Erilaiset leikkikirjat ja peleihin liittyvät kirjat sopivat tähän yhteyteen hyvin.

Leikkimiseen ja yhdessä tekemiseen liittyvät kirjat myös. Kirjastolta saat hyviä vinkkejä!

Ja jos sinulla on itselläsi hyviä vinkkejä tähän liittyen, niin kiitos, kun jaat niitä eteenpäin! Vinkin voi lähettää osoitteeseen salo.kirjantalo@gmail.com, tai mari.rajala@salofinland.fi.

LUONTOARVOITUKSET

Mitä tehdään?

Tehtävässä etsitään luonnosta jotain sinne kätkeytyä.

Miten?

Kätkeyty voi olla esimerkiksi tarina, jota etsitään ja löydetään luonnosta pala kerrallaan. Tarinan palasiin voi liittyä myös tehtäviä, joissa esimerkiksi ratkaistaan arvoituksia tai tehdään jokin rastitehtävä reitin varrella. Rasteja voidaan kiertää pienemissä ryhmissä.

Etsinnän ei tarvitse olla reitti, se voi olla myös tietylle alueella kätkeyt palaset, jotka kootaan yhteen.

Lopuksi löytynyt tarina luetaan vielä kaikille yhteisesti.

Leikki voidaan toteuttaa myös lasten omista tarinoista.

Mitä tarvitaan?

Tässä tarvitaan esivalmisteluina tarina, joka on jaettu palasiksi sekä palasten kätkeminen luontoon. Ohjaajat voivat kätkeä palaset.

Jos leikkiin liittyy rastirata, tarvitaan radan suunnittelu ja merkitseminen sekä mahdolliset lisätehtävät rasteille. Myös riittävästi ohjaajia tarvitaan, sekä ohjeet leikkiin.

Leikkiä voidaan leikkiä myös niin, että lapset kätkevät palaset vuorotellen ja etsivät sitten vuorotellen niitä.

Miten kauan kestää?

Etsintäleikki ei kestä kovin kauan, sitä voi leikkiä useamman kerran uudelleen. Rastirata kestää ainakin yhden toimintatuokion verran. Jos rata toteutetaan esimerkiksi osana retkeä, voi siihen liittyä myös vaikkapa eväiden syönti luonnossa.

Missä tehdään?

Ulkona, sopivassa maastossa.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin kaiken ikäisille, ohjaajien apua lukemiseen saatetaan tarvita.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Luontoaiheiset kirjat, tarinat.

Halloween - Kauhun, fantasia, jännitys eli spekulatiivinen fiktio

Mitä tehdään?

Luodaan omia Kammotuksia ja kootaan niistä yhteinen kirja tai näyttely.

Miten?

Luetaan kirja Kammotuksista.

Piirretään tai askarrellaan oma Kammotus. Millainen se voisi olla? Kirjataan ylös Kammotusten nimet ja ominaisuudet. Voidaan myös kertoa niiden tarina. Tehdään jokaisesta Kammotuksesta oma sivu yhteiseen kirjaan tai liitetään mukaan yhteiseen näyttelyyn.

Mitä tarvitaan?

Kammotuksia- kirja

Askartelumateriaaleja, paperia, kyniä, värikyniä, liimaa.

Miten kauan kestää?

Ainakin yhden toimintatuokion verran.

Missä tehdään?

Sopivassa tilassa.

Kenelle sopii?

Kaikenikäisille ohjattuna. Halloween-tapahtuman osaksi.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kammotuksia -kirja

YHTEINEN KERTOMUS**Mitä tehdään?**

Kerrotaan yhdessä jännä kertomus ja jutellaan siitä heti kertomuksen jälkeen. Pohjustetaan tilanne ennen tarinan aloitusta, jutellaan tarinoista ja tarinankerrontaperinteestä, miksi ihmiset kertovat erilaisia juttuja. Mietitään, millaisia juttuja itse kukin on kertonut ja kuullut.

Miten?

Jokainen kertoo vuorotellen yhteistä tarinaa. Vuorollaan voi sanoa yhden lauseen tai sanan. Ohjaaja auttaa rajaamaan kerrontaa.

Tarinaa voi kertoa isossa ryhmässä, tai pienessä, tai vaikka kahdenkesken.

Tarina voidaan kirjoittaa muistiin, ja sitä voidaan täydentää kuvilla tai piirroksilla.

Mitä tarvitaan?

Sopiva tila ja aika.

Miten kauan kestää?

Tarinaa voi kertoa toimintatuokion osana, tai vaikkapa siirtymätilanteissa.

Missä tehdään?

Tarinaa voi kertoa monenlaisissa tilanteissa ja paikoissa.

Kenelle sopii?

Tarinankerronta sopii kaikenikäisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Erilaiset tarinat, tarinankerrontaoppaat ja sadutuksesta kertovat kirjat.

TUNNE TARINA

Mitä tehdään?

Kiinnitetään huomiota siihen, miltä erilaiset tarinat ja jopa erilaiset sanat tuntuvat.

Miten?

Makustellaan ja tunnustellaan erilaisia sanoja ja tarinoita. Kuvailaan tunnetta sanoilla, liikkeillä, äänillä ja väreillä. Voidaan käyttää värikyniä ja paperia apuna.

Jutellaan siitä, miltä tarinat voivat tuntua ja mistä se voi johtua.

Tehdään rentoutus ja satuhieronta. Jaetaan satuhieronnan ohje myös kotiin.

Mitä tarvitaan?

Erilaisia satuja ja tarinoita. Paperia, värikyniä.

Miten kauan kestää?

Yhden tai muutaman toimintatuokion verran. Sanoja voidaan tunnustella ensin ja toisella kerralla tehdä rentoutus. Satuhieronnallemme voidaan varata oma kerta.

Missä tehdään?

Sopivissa tiloissa.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii esikouluikäisille, ja sovellettuna myös muille. Tehtävä auttaa kiinnittämään huomiota sanailmaperiin ja sen merkitykseen. Tehtävä auttaa keskittymään ja rauhoittumaan, sekä tuomaan omia ajatuksia ja tunteita kuulluksi. Tehtävä tukee tunnetaitojen kasvatusta.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Tunnetaitokirjat, satuhierontaoppaat.

Hattaratuuli

Fanni-kirjat

Runot, kotiseutu

AAKKOSRUNO**Mitä tehdään?**

Kerrotaan aakkosrunoja

Miten?

Harjoitellaan kirjaintaitoja. Kokeillaan aakkosrunojen kertomista. Aakkosrunoissa aloitetaan sanoja samalla kirjaimella. Aakkosrunoissa voidaan käyttää samaa kirjainta myös muuten kekseliäästi, kirjain voi olla myös sanan sisällä tai sen lopussa. Kirjainta voidaan myös toistaa sellaisenaan, ja kokeilla sen rytmittämistä runoksi. Leikitään kirjaimilla.

Mitä tarvitaan?

Kirjainten kuvat.

Leikkimieltä.

Miten kauan kestää?

Halutun verran.

Missä tehdään?

Tätä tehtävää voidaan tehdä missä vain. Aakkosten kuvat eivät ole välttämättömiä. Aakkosten kuvista voidaan tehdä myös mukana kulkeva korttipakka.

Aakkosia voidaan myös itse piirtää ja värittää aakkosvärityskuvia.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin esikoululaisille sekä esimerkiksi ekaluokkalaisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Aakkoskirjat.

Joulu, sadut

JOULUTARINA**Mitä tehdään?**

Luetaan ja kuunnellaan joulutarinoita, piirretään niihin liittyen kuvia ja jatketaan tarinoita.

Miten?

Miten luettu tarina voisi jatkua? Mitä muuta siinä voisi olla? Puuttuiko siitä jotain, mitä itse haluaisi siellä olevan?

Mitä tarvitaan?

Joulutarinoita

Paperia, kyniä, värikyniä, kumeja, teroittimia

Miten kauan kestää?

Tehtävä voidaan jakaa eri osuuksiin. Ensin luetaan tarinoita, sitten piirretään ja jatketaan tarinoita. Lopuksi voidaan esitellä piirustuksia yhdessä ja jakaa tarinoita.

Missä tehdään?

Sopivassa tilassa.

Kenelle sopii?

Tämä tehtävä sopii hyvin esikoululaisille. Tehtävään voidaan lisätä myös mahdollisuus kirjoittaa tarinaa kirjoitustaitoisten kanssa.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Kaikki jouluun liittyvät sadut ja tarinat! Lapset voivat valita tarinat.

JOULUKALENTERI

Mitä tehdään?

Tehdään sanataidejouluvalenteria, jossa joka päivälle on jokin kysymys,

Miten?

Kalenterissa on joka päivälle kysymys, josta sitten keskustellaan ja jota pohdiskellaan. Kysymyksestä ja pohdinnasta alkaa tarina. Päivän kysymyksellä herätellään mielikuvitusta. Jokainen saa vastata kysymykseen, saa sanoa tai näyttää eleillä, ilmeillä, äänillä tai liikkeillä. Vastata voi myös vaikkapa piirtämällä tai esimerkiksi kuiskaamalla.

Mitä tarvitaan?

Kysymykset kalenteriin. Kysymyksiä voi olla esimerkiksi: Missä Joulupukki asuu? Miksi joulun nimi on joulu? Miksi joulupukilla on poroja? Miten lahjat ehditään jakaa? Mitkä tonttujen nimet ovat? Miksi joulupuuro on niin hyvää? Miksi lahjat ilahduttavat?

Miten kauan kestää?

Koko joulukuun.

Missä tehdään?

Yhteisesti esikoulussa, päivän aloitushetkissä ja mahdollisesti toimintatuokioissa päivän mittaan.

Kenelle sopii?

Esikoululaisille ja koululaisille. Myös pienemmille, jos ovat kiinnostuneita kyselemään asioita.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Oikeastaan kaikki kirjaston jouluaiheiset kirjat! Tähän tehtävään voi hyvin yhdistää kirjastossa käymisen ja tiedonhaun kevyen harjoittelun.

TONTTUTAIKAA

Mitä tehdään?

Leikitään yksin ja yhdessä, luodaan taikatonttuja ja tehdään jokaisen keksimiä taikoja.

Miten?

Leikitään tonttuja, keksitään tontuille nimet ja ominaisuuksia. Mietitään millaisia tonttutaikoja kukin tonttu osaa tehdä. Millainen on tontun taikasana? Liittyykö taikaan jokin ele tai liike?

Mitä tarvitaan?

Aikaa ja tilaa leikille. Alustus tehtävään, aikaa omalle leikille ja kokoava leikkihetki yhdessä.

Halutessa myös taikasauvojen tai muiden taikaesineiden askartelua tarvikkeineen.

Miten kauan kestää?

Leikkiä voidaan jatkaa pitkin päivää tai useampanakin päivänä.

Yhteinen hetki voi liittyä vaikka jumppatuntiin, jossa voidaan taikasanojen avulla tehdä erilaisia temppuja.

Missä tehdään?

Sopivassa tai sopivissa tiloissa.

Kenelle sopii?

Esikoululaisille ja alakoululaisille.

Mitä kirjoja tähän aiheeseen sopisi?

Tonttuaiheiset teokset.